

ΓΙΑ ΝΑ ΜΗΝ ΞΕΧΝΟΥΝ ΟΙ ΠΑΛΙΟΙ ΚΑΙ ΝΑ ΜΑΘΑΙΝΟΥΝ ΟΙ ΝΕΟΙ...

ΕΝΑΣ ΦΙΛΟΣ ΗΡΘΕ ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΛΙΑ ΦΟΡΤΩΜΕΝΟΣ ΜΕ ΩΡΑΙΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Γράφουν ο ΓΡΗΓΟΡΗΣ ΧΡΟΝΟΠΟΥΛΟΣ
και ο ΓΙΩΡΓΟΣ ΧΑΤΖΗΒΑΣΙΛΗΣ

Γιώργο, καλή χρονιά,

Πόσα λεφτά χαλάμε στα στολίδια! Κι όμως δημιουργούν ατμόσφαιρα. Το στολίδι - το περιττό - μας δίνει χαρά που δεν μας δίνουν τα πρακτικά πράγματα. Το έχετε προσέξει, το έχετε σκεφτεί; Λίγα λουλούδια σε ένα βάζο ομορφαίνουν, ζωντανεύουν και φρεσκάρουν το σπίτι το σπίτι όλο, ένα ωραίο κάδρο ντύνει το σπίτι. Ένα καλοστρωμένο τραπέζι, ένα καλοσερβιρισμένο φαγητό, γίνεται πιο νόστιμο από το φαΐ έτσι απλά σε ένα πιάτο. Μια γλάστρα στην αυλή. Το Χριστουγεννιάτικο δέντρο γεμίζει το σπίτι με μια χαρούμενη διάθεση. Ένας ωραίος διάκοσμος που δίνει μια χαρούμενη νότα στις ημέρες αυτές των εορτών. Φτάνει να μη γίνεται υπερβολικός, να μη γίνεται κύριος σκοπός της γιορτής, να μη φτάνει να αντικαθιστάει τη γιορτή.

Να μην πούμε κι άλλα. Οι κορδέλες στα μαλλιά, τα ακριβά κοσμήματα, τα φανταχτερά ρούχα. Γιατί υπάρχουν και στολίδια που είναι παραπανίσια κι αντιαισθητικά. Υπάρχουν και κάτι στολίδια αλλοιώτικα. Στολίδια που φτάνουν βαθειά στην καρδιά και ομορφαίνουν την πνευματική υπόσταση του ανθρώπου.

Το καθήκον. Η εκτέλεση του καθήκοντος δεν στολίζει την καρδιά με ικανοποίηση; Είναι λίγη η ικανοποίηση που νοιώθουμε όταν τελειώσουμε κάτι που έπρεπε να γίνει; Δεν είναι ικανοποίηση όταν είμαστε συνεπείς; Στην πράξη, στο λόγο, στην όποια υποχρέωση;

Το καλό που κάναμε, η χαρά που δώσαμε. Δεν είναι ικανοποίηση χαρά που γυρίζει πίσω; Όλ' αυτά δεν είναι στολίδια εσωτερικά που μας ομορφαίνουν το είναι μας; Κι ακόμα μια φιλική ματιά, μια φιλική κουβέντα, ένας καλός λόγος;

Όλοι -λίγο πολύ- έχουμε κάποιες εσωτερικές χαρές από τα νεανικά χρόνια, από ματιές. Κάποιες ματιές που μας κοίταξαν φιλικά, ερωτικά, με υποσχέσεις. Ματιές που ρίξαμε με ιδιαίτερη σημασία ή που δεχτήκαμε με ξεχωριστή χαρά. Κι αυτά χαρές εσωτερικές, κι αυτά όλα στολίδια του εσωτερικού μας κόσμου. Πως δεν σας τα είπε κανείς αυτά; Α, είναι κι εκείνα που δεν λέγονται αλλά που τα ζούμε όλοι.

Κάποια στολίδια τέτοια μπορούμε να χαρούμε τούτες τις μέρες των Χριστουγέννων με μια επίσκεψη σε κάποιον μοναχό. Με ένα δωράκι σε κά-

ποιον που δεν το περιμένει ή το έχει ανάγκη. Ένας ωραίος διάκοσμος που δίνει μια χαρούμενη νότα στις ημέρες αυτές των εορτών.

Με λύπη μάζεψα τις κάρτες. Ήταν οι φίλοι που μου έκαναν παρέα όλη αυτή την περίοδο. Οι γιορτές τελείωσαν. Μπήκαμε ξανά στη ρουτίνα της καθημερινότητας. Οι γιορτές είναι η περίοδος της χαράς και της διακόσμησης. Στο σπίτι, στο δρόμο, στην αγορά... παντού στολίδια. Στολίδι της καρδιάς είναι κι αυτή η χαρούμενη διάθεση που επικρατεί αυτές τις μέρες. Την στολίσαμε και την καρδιά μας;

Ώρα να βγάλουμε τη Χριστουγεννιάτικη διακόσμηση του σπιτιού. Το δέντρο, τις κάρτες, τα φωτάκια. Με λύπη μάζεψα τις κάρτες. Ήταν οι φίλοι που μου έκαναν παρέα όλη αυτή την περίοδο.

Κατανάλωση

Ντύθηκε τόσο γιορτερά, πολυχρωματισμένα η Άγια Κατανάλωση πού 'γινε αρχή και τέρμα. Έκλεισε τα παράθυρα του ορίζοντα, του φίλου, της τύψης, της συναίσθησης, της ηθικής αξίας. Κι ακολουθούμε ανήμποροι τη μάταιη πορεία της μηχανής, της αγοράς, της άνεσης, του τώρα. Μιλάμε, ρίχνουμε ματιές χωρίς ψυχή στα λόγια χωρίς ανθρώπινη φωνή και επικοινωνία.

Και μόνο όταν στη μοναξιά ξανασυναντηθούμε με κείνο το καλό παιδί που κουβαλάμε όλοι, καθόμαστε κατάχαμα, ανθρωπίνι κι ωραίοι και παίζουμε ανέμελα πεντόβολα με τ' άστρα.

Γρηγόρης

ΑΠΑΝΤΗΣΗ

Τα «στολίδια της καρδιάς» όπως λες στο φιλοσοφημένο κείμενό σου σήμερα είναι τα πιο πολύτιμα, τα πιο γοητευτικά, τα πιο ελκυστικά γι' αυτούς που ξέρουν να εκτιμήσουν την πραγματική ομορφιά. Γι' αυτό οι Κρητικοί λένε «το κόκκινο κομμάτι, στου κουζουλού το μάτι», δηλαδή οι ανόητοι εντυπωσιάζονται από τα φανταχτερά χρώματα (και στολίδια). Βλέπεις έναν όμορφο άνδρα με μια γυναίκα που δεν είναι καλλονή και σαν Έλληνας ρωτάς «τί τής βρήκε;», επειδή εσύ δεν μπορείς να δεις τα στολίδια τής καρδιάς της, την καλωσύνη της, την ευφροσύνη της, την αφοσίωσή της, τη γενναιοδωρία της, τον κρυφό ερωτισμό της, την ευγένεια τής ψυχής της και τη ζεστασιά που εκπέμπει η καρδιά της. Το ίδιο με τον άνδρα ακόμη και τον άσχημο που έχει ερωτευτεί μια πανέμορφη γυναίκα όχι για την σωματική του τελειότητα, αλλά για το πνεύμα

του και τα πολλά άλλα ψυχικά προσόντα του.

Αυτά τα στολίδια προτιμώ, αγαπητέ Γρηγόρη, ακόμη και στους φίλους φτωχούς και πλούσιους γιατί δεν κάνω διακρίσεις ανάλογα με το μέγεθος τού σπιτιού τους και τής τσέπης τους. Έχω φίλους φτωχούς και έχω φίλους εύπορους που τους αγαπώ και είμαι υπερήφανος για τη φιλία τους, αλλά είχα και φίλους φτωχούς και εύπορους που τούς απέβαλα από τη ζωή μου, ή όπως συνηθίζω να λέω τούς έδειξα κόκκινη κάρτα επειδή δεν έπαιζαν με τους κανόνες τής φιλίας και φίλος επιζήμιος εχθρός επικαλείται.

Δεν μπορώ, όμως, να καυχηθώ για τα στολίδια στο σπίτι μου, ίσως επειδή λείπει το γυναικείο άγγιγμα ή και επειδή έχω ακριβά γούστα γιατί μ' αρέσουν οι ζωγραφικοί πίνακες και οι αντίκες, αλλά τουλάχιστον πιστεύω πως για μένα τουλάχιστον έχει μια ζεστασιά, είναι φιλόξενο και μού λείπει όταν ταξιδεύω.

Γενικά το γούστο για στολίδια είναι πολύ υποκειμενικό. Θυμάσαι τις πολύχρωμες πάπιες από γύψο που στόλιζαν τους τοίχους στ' αυστραλέζικα σπίτια και πολλά ελληνικά; Θυμάσαι τις αυστραλέζικες που κυκλοφορούσαν με τα «μπιγκουντί» στα μαλλιά που τα έβαφαν χρώμα λουλακί; Τουλάχιστον, οι δικές μας γυναίκες είχαν ραντεβού με την κομμώτρια κάθε Σαββατοκύριακο έτοιμες για την απαραίτητη σχεδόν έξοδο στις «μεγάλες χοροσπερίδες με κρύα μπίρα και ζεστό σουβλάκι», με τις οποίες φτιάξαμε την τεράστια παροικιακή περιουσία. Εκείνο που δεν μπόρεσα να εξηγήσω ήταν η «ζωντανή μουσική», μήπως υπάρχει και «πεθαμένη μουσική», που δεν την γνωρίζω; Βλέπεις τί παθαίνουμε όταν μεταφράζουμε επί λέξει ξένα κείμενα; Όμως και σ' εκείνες τις δεξιώσεις δούλευαν γυναίκες και παιδιά των συμβούλων για να στολίσουν την αίθουσα με χάρτινα τραπεζομάντπλα και χαρτοπετσέτες, τυπωμένα με τον γαλανό ελληνικό μαϊάνδρο και με μπαλόνια που προσπαθούσαν να κατεβάσουν τα παιδιά που αλώνιζαν την πίστα; Τα παιδιά που σήμερα είναι επιστήμονες, επιχειρηματίες και επαγγελματίες επιτυχημένοι, γονείς τώρα οι ίδιοι με παιδιά τα εγγόνια μας.

Στολίδι είναι φίλε καλέ και τα άσπρα μαλλιά, που οι άνδρες -τουλάχιστον- δεν πρέπει να καμουφλάρουμε με μαύρο βερνίκι, ούτε να κρύβουμε τη φαλάκρα με κακόγουστες περούκες γιατί δεν είναι ντροπή. Τα άσπρα μαλλιά και η φαλάκρα είναι μαρτυρία εξέλιξης και όχι φθοράς όπως νομίζουν πολλοί, αναπόφευκτη φθορά είναι η αιτία για τις αρρώστιες που μάς ταλαιπωρούν όταν φτάσουμε «κάποια» ηλικία και πολλές φορές έχουν να κάνουν με τον τρόπο που μεταχειριστήκαμε το σώμα μας.

Το καλύτερο στολίδι και το πιο πολύτιμο άφησα τελευταίο και δεν είναι άλλο από τα παιδιά και εγγόνια μας, έστω αν μάς «παιδεύουν» πολλές φορές επαναλαμβάνοντας τα δικά μας λάθη, αφού στολίδια είναι και οι εμπειρίες οι καλές και οι κακές για τη ζωή μας.

